

Årsrapport – forskning 2020 Kvinneklinikken

Oslo universitetssykehus HF og Universitetet i Oslo

Årsrapport 2020

Innhold

Hilsen fra klinikkleder Marit Lieng.....	2
Forskningsaktiviteten i Kvinneklinikken	3
Oslo universitetssykehus HF.....	3
Forskning ved Kvinneklinikken, Oslo universitetssykehus (OUS) og Universitetet i Oslo (UiO).....	3
Avlagte doktorgrader 2020 Kvinneklinikken, OUS	7
Alle forskningsgruppene (leder) ved Kvinneklinikken.....	9
Forskingssenter for fødselshjelp og kvinnesykdommer (FFKS)	10
Forskningsgruppe for «maternal-fetal interactions»	17
Nasjonalt senter for kvinnehelseforskning.....	22
Reproduksjonsmedisinsk forskningsgruppe.....	26
KVI publikasjonsliste 2020 (80 publikasjoner).....	28

Forside: Colourbox

Ikke-krediterte foto i rapporten: Colourbox, OUS HF og UiO bildedatabaser

Hilsen fra klinikkleder Marit Lieng

Forskning er en av Kvinneklinikkens hovedoppgaver, og innsatsen som gjøres i klinikkens forskningsgrupper og avdelinger er vesentlig for å løse denne oppgaven.

Kvinneklinikken ved OUS ønsker til enhver tid å tilby våre pasienter best mulig diagnostikk og behandling, samt å bidra til opplæring og mestring av egen sykdom. I tråd med sentrale føringer har Kvinneklinikken som mål å inkludere langt flere av våre brukere i forskningsprosjekter, fordi det gir et bedre tilbud til våre brukere, både på kort og lang sikt. I løpet av 2020 har vi i KVI lykkes både i å etablere en klinisk forskningsenhet og ansette en studiesykepleier. Vi ser at dette bidrar til at klinikken i større grad kan inngå avtaler om forskningsstudier som gir klinikken midler og større handlingsrom. Håpet er at denne aktiviteten gradvis vokser som følge av denne satsningen, og at vi slik også kan generere ressurser til nye og viktige forsker-initierte prosjekter fremover.

Fra 2016 har det vært et stort fokus på brukermedvirkning i alle faser av forskningsprosjekter, og Kvinneklinikken følger opp dette i samarbeid med Brukerrådet i KVI. Forskere med nye prosjekter er velkommen til å diskutere sine ideer med Brukerrådet, som også gjerne bidrar med forslag til forbedringer sett fra brukerens perspektiv.

Det pågår nå et prosjekt for virksomhetsoverdragelse av Nasjonalt Kompetansesenter for Amming (NKA) fra KVI til FHI. Det er trist at NKA ser ut til å forlate KVI, men nødvendig om senteret skal kunne fortsette sitt arbeid for amming, hvilket jo er veldig viktig. I KVI gjør vi det vi kan, med bistand fra OUS sentralt, slik at denne prosessen blir god for de ansatte i NKA.

I prosjektet «Nye OUS» er vi i god gang med Forprosjekt-fasen. Arbeidet så langt har avdekket at det er grunn til mobilisering for å sikre at det planlegges nødvendig areal for forskning og undervisning ved Nye Aker og Nye RH. Her har KVI, ved forskningsleder, lagt ned et stort arbeid for å belyse manglene i planene som forelå, for all forskning i OUS. Dette arbeidet har gitt resultater, og vi har nå håp om at vi ved fortsatt engasjement kan bidra til gode vilkår for forskning for våre pasienter i Nye OUS. Her må vi fortsatt være aktive og utholdende, og jeg oppfordrer med dette lederne og medlemmene i forskningsgruppene, avd. FoU, de akademisk ansatte og forskningsutvalget til å bidra med sin kompetanse og kreativitet, slik at det legges til rette for klinikknær forskning i Nye OUS.

Jeg vil benytte muligheten til å takke alle ansatte for innsatsen som legges ned i kvalitetsstudier og forskningsprosjekter i Kvinneklinikken. Jeg er stolt av det dere gjør. Takk til alle forskningsgruppe-medlemmer som leverer forskning med høy kvalitet. Takk til alle prosjektledere som bruker mye tid på å generere nye forsknings-ideer og -samarbeid, noe som bl.a. har resultert i at KVI har flere store Forskningsrådsfinanserte studier pågående ved klinikken i 2021. Jeg ser frem til fortsatt godt samarbeid mellom klinikk og forskning, til beste for våre pasienter, i årene som kommer.

Everything is possible. The impossible just takes longer. (Dan Brown)

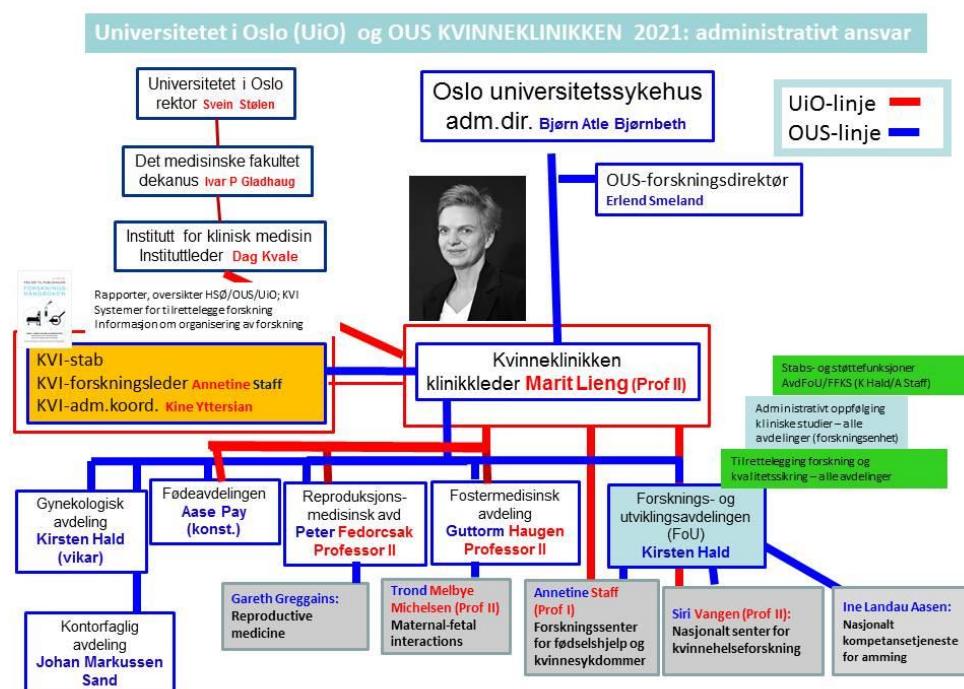
Forskningsaktiviteten i Kvinneklinikken

Oslo universitetssykehus HF

Oslo universitetssykehus eies av Helse Sør-Øst. Kvinneklinikkens aktivitet foregår ved Ullevål, Rikshospitalet, Aker og Olafia klinikken. Inntil 2016 var også avdeling for gynækologisk kreft en del av Kvinneklinikken. Oslo universitetssykehus leverer spesialisthelsetjenester og ivaretar både lands-, regions- og lokalfunksjoner. Sykehuset er landets største med over 24 000 ansatte og et budsjett på ca. 23 milliarder kroner. Oslo universitetssykehus står for en betydelig andel av medisinsk forskning og utdanning av helsepersonell i Norge.

Forskning ved Kvinneklinikken, Oslo universitetssykehus (OUS) og Universitetet i Oslo (UiO)

Kvinneklinikken har stor forskningsaktivitet innen de fleste tilstander og sykdommer hos de kvinner som vi behandler. Forskningen spenner fra undersøkelse av molekylære mekanismer og dyremodeller til store epidemiologiske og kliniske studier. Forskningsbredden og -dybden bidrar til at vår undervisning til enhver tid har svært høy faglig standard. Forskningen foregår i tett samarbeid mellom OUS og UiO og er, som illustrasjonen viser, organisert i en kombinert OUS- og UiO-linje.

UiO-linjene ved OUS KVINNEKLINIKKEN 2021

UiO forskningssaker/medarbeideroppfølging: følger UiO-leder i linjen

Forskningsutvalgets (FU) medlemmer ved Kvinneklinikken

Kvinneklinikken har et forskningsutvalg ledet av forskningsleder, som er rådgivende for klinikkledelsen. Medlemmene er oppnevnt for å sikre en bred og god representasjon av hele klinikgens arbeidsområder. Medlemmene representerer ikke egen avdeling eller profesjon, men skal bidra til god forskning i hele klinikken, uavhengig av eget ståsted eller forskning.

Forskningsutvalget for Kvinneklinikken ble oppnevnt av klinikkleder Bjørn Busund fra 1.1.2017, og nye medlemmer er kommet til senere. Oppnevnelsesperioden gikk ut for flere medlemmer januar 2020, men alle medlemmer ønsket å fortsette perioden for 3 år til, med bifall fra ny klinikkleder Marit Lieng (som var FU-medlem inntil 2020).

Faste ansatte UiO/OUS:

1. Annetine Staff (Leder av KVI-FU i rollen som Forskningsleder Kvinneklinikken. Professor I)
2. Guttorm Haugen (professor II og tidligere leder av Forskningsgruppe Maternal-Fetal interactions. Avdelingsleder Fostermedisin inntil juni 2021)
3. Siri Vangen (Professor II. Leder av Forskningsgruppen Kvinnehelse)
4. Gareth Greggains (seksjonsleder Reproduksjonsmedisinsk avdeling)
5. Anne Flem Jacobsen (Modulleder Modul 6, professor II, overlege)
6. Kirsten Hald (avdelingsleder FoU, overlege)
7. Katariina Laine (førsteamanuensis II, seniorforsker fra 2021)
8. Trond Melbye Michelsen (professor II og overlege fødeavdelingen. Leder av Forskningsgruppe Maternal-Fetal interactions.)
9. Rune Svenningsen (professor II fra 2021 og overlege gynekologisk avdeling)

10. Aase Pay (førsteamanuensis II, OsloMet og assisterende avdelingsleder fødeavdelingen)

Midlertidige forskningsansatte UiO (postdok, PhD-stipendiat), helsefaglig bakgrunn, laboratoriebakgrunn:

1. Åsa Waldum (PhD-student og helsefaglig bakgrunn)

Blant oppgavene til Forskningsutvalget:

- å være pådriver for å fremme og synliggjøre forskning, utvikling og innovasjon i alle miljøer ved klinikken,
- å gi råd i forskningspolitiske saker som forelegges utvalget,
- å gi råd om hensiktsmessig organisering og arealfordeling av den forskning som foregår i klinikken, uavhengig av finansieringskilde og arbeidsgiveransvar,
- å gi råd om utvikling og oppfølging av klinikvens handlingsplan for forskning,
- å bidra til at forskning, utvikling og innovasjon ved klinikken er av høy internasjonal kvalitet og god etisk standard, herunder fungere som rådgivende instans i forskningsetiske spørsmål,
- å innstille til fordeling av midler som stilles til disposisjon fra klinikkleder (besluttes og tildeles gjennom linjen),
- å legge til rette for internasjonalt samarbeid og nasjonalt samarbeid med andre helseforetak, universiteter og høyskoler og andre relevante samarbeidspartnere.

Organiseringen av Kvinneklinikkens forskning i forskningsgrupper:

- Totalt har Kvinneklinikken ca. 702 brutto årsverk innen OUS- og 7,05 årsverk innen UiO-linjene. Forskingen ved Kvinneklinikken er fra 2018 organisert i 4 forskningsgrupper. Tre av 4 forskningsgruppeledere ved Kvinneklinikken hadde i 2020 kombinerte stillinger ved OUS og UiO.
- I 2020 hadde klinikken 7 tilsatte i toppakademiske stillinger; 1 professor I (Annetine Staff), 6 professor II (Anne Flem Jacobsen, Marit Lieng, Guttorm Haugen, Péter Fedorcsák, Trond Melbye Michelsen og Siri Vangen), 1 førsteamanuensis II (Katariina Laine) og et professorat (II) som i 2021 ble besatt av Rune Svenningsen. Erik Qvigstad og Tom Tanbo er professor emeritus. I tillegg er 34 personer fra Kvinneklinikken tatt opp på doktorgradsprogrammet på UiO, 13 personer har en postdok-stilling i klinikken via OUS og/eller UiO, og det er 5 forskerlinjestudenter (UiO) tilknyttet klinikken.

Avlagte doktorgrader 2020 Kvinneklinikken, OUS

Patji Alnæs-Katjavivi: 16. januar 2020: "Decidual acute atherosclerosis: immunohistochemical definition, immune cell involvement, and tissue heterogeneity"

Hovedveileder: Annetine Staff, professor I UiO

Medveileder: Chris Redman, professor emeritus Oxford og Ralf Dechend, overlege/professor Berlin

Jennifer Muderedzi: 25. februar 2020: "Vulnerable groups and structural violence; case of the Tonga people of Binga in Zimbabwe: Coping of families with disabled children"

Hovedveileder: Babill Stray-Pedersen, tidligere professor emeritus UiO

Kjartan Moe: 19. juni 2020: «Cardiovascular Risk Markers after Preeclampsia and Gestational Hypertension» (*zoom-disputas pga pandemi-restriksjoner*)

Hovedveileder: Annetine Staff, professor I UiO

Medveileder: Meryam Sugulle, overlege/forsker OUS

Nina Verket: 29. oktober 2020: "Quality of life assessment and screening tool development for endometriosis" (*zoom-disputas pga pandemi-restriksjoner*)

Hovedveileder: Tom Tanbo, professor emeritus UiO

Medveileder: Erik Qvigstad, overlege OUS og prof- emeritus UiO

Nino Lomia: 8.desember 2020: "Mortality in Women of Reproductive Age in Georgia: Leading Causes and Socio-demographic Determinants"

Hovedveileder: Arne Stray-Pedersen, førsteamanuensis UiO

Alle forskningsgruppene (leder) ved Kvinneklinikken

Forskingssenter for fødselshjelp og kvinnesykdommer (Annetine Staff)

Maternal-fetal interactions (Guttorm Haugen)

Nasjonalt senter for kvinnehelseforskning (Siri Vangen)

Reproduksjonsmedisinsk forskningsgruppe (Gareth Greggains)

Forskningscenter for fødselshjelp og kvinnesykdommer (FFKS)

Forskningsgruppeleder

Annetine (Anne Cathrine) Staff

a.c.staff@medisin.uio.no, uxnnaf@ous-hf.no

PhD, Professor I, Forskningsleder (UiO)

Overlege og forskningsrådgiver (OUS)

Foto: Ole-Aleksander Dyrkorn

FFKS-medlemmer per 1.1.2021 (alfabetisk etter etternavn):

Stab:

- Michael Pilemand Hjørnholm (Fra 1. januar 2021: Marie Sigstad Lande), forskningskoordinator, Forskningshåndbok, webredaktør (OUS)
- Lise Øhra Levy, biobankingeniør (OUS)

Placenta/preeklampsigruppen:

- Patji Alnæs-Katjavivi, lege og stipendiat (OUS)
- Sophie Bowe, lege og stipendiat (OUS)
- Heidi Fjeldstad, lege og stipendiat (OUS)
- Ingrid K. Fosheim, forskerlinjestudent/oppstart PhD (UiO)
- Daniel Pitz Jacobsen, PhD, molekylær biolog, postdok (OUS)
- Birgitte Mitlid-Mork, lege og stipendiat (OUS)
- Kjartan Moe, lege og stipendiat (Vestre Viken/OUS)
- Meryam Sugulle, PhD, overlege, postdok (OUS)
- Forskerlinjestudent 100 % i 2020 (UiO):
 - Katarina Halvorsen
 - Sissel Hoel
- Forskerlinjestudent 50 % i 2020 (UiO):
 - Lydia Linge
 - Birgitte Kordt Sundet

Assoserte medlemmer:

- Jeanne-Mette Goderstad, Klinikkdirektør og PhD-kandidat (Sørlandet Shus, UiO)
- Linda Bjørk Helgadottir, PhD, overlege (OUS)
- Mathias Onsrud, professor emeritus
- Mirjam Lukasse, jordmor, professor (OsloMet)
- Pernille Bjerre Trent og Ane Gerda Zahl Eriksson (Kreftklinikken, avd for gyn. kreft, OUS)
- Oxana Gavriluk (Kreftklinikken OUS)

Andre medlemmer:

- Espen Berner, PhD, overlege (OUS)
- Ole-Aleksander Dyrkorn, lege, stipendiat (OUS)
- Kirsten Hald, PhD, overlege, leder FoU (OUS)
- Nina Harsem, PhD, overlege (OUS)
- Lena Henriksen, fagutviklingsjordmor (OUS og OsloMet)
- Christina Hernandez, jordmor og stipendiat (OUS og OsloMet)
- Anne Flem Jakobsen, professor II (UiO), PhD, overlege (OUS)
- Katariina Laine, PhD, førsteamanuensis II (UiO) og seniorforsker avdFoU (fra 2021)(OUS)
- Marit Lieng, PhD, professor II (UiO) og klinikkleder KVI (OUS)
- Thea Falkenberg Mikkelsen, lege, stipendiat (OUS)
- Sissel Oversand, PhD, overlege (OUS)
- Aase Pay, PhD, fung. avdelingsleder fødeavdelingen (OUS) og førsteamanuensis II (OsloMet)
- Erik Qvigstad, PhD, overlege (OUS) og professor emeritus (UiO)
- Liv Rimstad, overlege, urogynseksjonen (OUS)
- Kristina Baker Sole, lege og stipendiat (UiO)
- Rune Svenssingsen, PhD, overlege med fagansvar i urogynekologi (OUS)
- Tina Tellum, PhD, postdok og lege (OUS)
- Tiril Tingleff, lege og klinisk stipendiat (lektor) (UiO)
- Åsa Waldum, jordmor, stipendiat (OUS)
- Kristine Aas-Eng, overlege og stipendiat (OUS)
- Kristin Jerve Aanstad, jordmor og stipendiat (OUS og OsloMet)

Forskningsgruppens formål og strategi

Forskingssenter for fødselshjelp og kvinnesykdommer ved Kvinneklinikken ved OUS har som formål å utvikle og gjennomføre forskningsprosjekter på høyt internasjonalt nivå innen fagområdet fødselshjelp og kvinnesykdommer (kvinnehelseforskning), med utgangspunkt i de pasientgruppene fagområdet behandler. Fokus er todelt:

- kliniske translasjonsstudier innen svangerskapskomplikasjoner (preeklampsi, placentasykdommer og senere kardiovaskulær helse) og gynekologisk kreft (ovarial- og endometriecancer)
- kliniske studier innen fødselshjelp og kvinnesykdommer (for eksempel obstetrikk, myomer, gynekologisk kreft, urogynekologi, endometriose, adenomyose, operasjonsteknikker og laparoskopisk opplæring)

Forskingssenter for fødselshjelp og kvinnesykdommer sitt motto er:

Fra klinikk til basalforskning, med pasienten i sentrum

- Vår strategi er å initiere til og videreforske gode samarbeidsprosjekter internasjonalt, men også å bygge opp regionalt og lokalt samarbeid innen fagområdet.
- Vårt mål er å være ledende i Norge, samt å være i internasjonal frontlinje, i klinisk basert translasjonsforskning innen fagområdet fødselshjelp og kvinnesykdommer.

Pågående studier 2020

Translasjonsstudier (mekanismestudier, potensiell pasientnytte på lengre sikt):

- HAPPY: Health after pregnancy complications
- EARLY: tidlig undersøkelse av kardiovaskulær risiko etter svangerskapskomplikasjoner
- PATH: Pregnancy acute atherosclerosis and cardiovascular disease
- Svangerskapskomplikasjoner, angiogenetiske faktorer og senere risiko for brystkreft
- NAPPED-studier: Testing av adenomyose-kalkulator og livskvalitet etter hysterektomi
- PREPPeD: PREdelivery Placental Biomarkers – Pregnancy and Delivery Outcome
- FETCH-pregnancy: FETal microchimerism and Cardiovascular Health
- PreventADALL-studien: I samarbeid med Barne- og ungdomsklinikken
- Match: Microchimerism and maternal cardiovascular health
- HYPER-DIP: Maternal hemodynamics in hypertensive disorders of pregnancy - a human and animal model under antihypertensive therapy
- Novel insights into protective aspects of childbearing in the development of early biomarkers for postmenopausal breast, endometrial and ovarian cancers using systems epidemiology approach

Kliniske og epidemiologiske forskningsprosjekter (med potensiell rask pasientnytte):

- Laparoskopi-opplæringstudien: Studie av opplæring i laparoskopiske teknikker innen gynekologi på tvers av helseregioner og avdelinger. Kan bedret opplæring endre operasjonsdyktighet i praksis (ikke bare i simulerings-situasjoner)?
- EPV (estimert placentavolum)-studien: Kan estimert placentavolum i svangerskapsuke 18-20 predikere økt risiko for svangerskapskomplikasjoner?
- NAPPED-studiene: Testing av adenomyose-kalkulator og livskvalitet etter hysterektomi
- PregnantT-studien: svangerskap etter inkontinens-operasjoner, er det trygt? Påvirker antall svangerskap effekt av inkontinensoperasjon?
- MAP-POP-studien: klinisk studie, Manchester-plastikken som kirurgisk vaginalplastikk-metode og levator-avulsjoners betydning for descenssymptomer og operasjonsresultat
- CHOICE-studien: Kvalitetsregisterbasert studier av OUS/Ulleås fødepopulasjon; effekt av endrete kliniske rutiner på svangerskapsutfall
- Highlow: Tromboseprofylakse i svangerskapet, en internasjonal RCT med testing av to ulike doser LMWH

- The PURPLE study: Epidemiologi. Medisinsk fødselsregister og Statistisk Sentralbyrå. Svangerskapskomplikasjoner: Regionale forskjeller i Norge. Svangerskapskomplikasjoner i relasjon til sosioøkonomisk status og immigrant status.
- OSLO-studien: Oslo STAN vs Laktat Observasjons-studien
- ASL-studien: Analgesia in the Second stage of Labour
- ENDO studien: Kristine Aas Eng: Diagnostikk (UL/MR) dyp infiltrerende endometriose, evaluering av diagnostiske verktøy og livskvalitet
- Morcellering i bag- studien: Internasjonal multicenterstudie finansiert av Olympus
- GETPRO studien: Guided Expertise Training PRogram in Obstetrics, Skills training Induksjons-prosjektet, Nasjonalt pilot prosjekt med registrering av induksjon på alle større avdelinger i Norge; utkomme for mor og barn, og sammenligning av induksjonsmetoder. Utgående fra OUS-Ulleås og RH.
- The SEnSor study: Implementation of Sentinel lymph node biopsy for women with intermediate- and high-risk Endometrial cancer in South-Eastern Norway – Implications for diagnostic accuracy, oncologic outcomes, quality of life, and health care system cost.

Viktigste nasjonale og internasjonale samarbeidspartnere

Nasjonale	Internasjonale
<ul style="list-style-type: none"> • Barne- og ungdomsklinikken, OUS (Karin C. Lødrup Carlsen, UiO) • Oslo Center for Epidemiology and Biostatistics (Jon Michael Gran, UiO/OUS og Lien My Diep OUS) • Inst for indremed forskning (Bente Halvorsen) • Nevroklinikken (Mona Skjeldal) • NTNU (Linda Tømmerdal Roten) • Medisinsk klinikk, kardiologisk avdeling (Dan Atar, Kristin Angel, Thomas von Lueder) • Avdeling for patologi, OUS (Gitta Turowski, Sigrid Bjørnstad, Ben Davidson og Kristina Myrvold) • UiB og Haukeland universitetssykehus (Jone Trovik) • Avdeling for gynekologisk kreft (Ane Gerda Zahl-Eriksen, Tone Skeie Jensen) 	<ul style="list-style-type: none"> • Nuffield Department of Obstetrics and Gynaecology, University of Oxford, John Radcliffe Hospital, Oxford (Chris Redman, Antoniya Georgieva, Manu Vatish) • Sami B. Kanaan, PhD Founder & President, Chimerocyte, Inc., 4000 Mason Rd, Fluke Hall suite 304, Seattle, WA 98195, USA • Max Delbrück Senter for molekylærmedisin, Avdeling for kardiologi, Franz-Volhard Klinik, Berlin (Ralf Dechend, Florian Herse) • Academic Medical Center, Department of Vascular Medicine, Amsterdam, Netherlands (Prof S Middeldorp) • National Institute of Health/National Cancer Institute, Dartmouth Medical School, Hanover, USA (Rebecca Troisi) • University College London, UK (Neil Sebire)

- Avdeling for Radiologi og Nuklearmedisin OUS (Gordana Matic og Victoria Young)
- Folkehelseinstituttet (Håkon Gjessing)
- Kreftregisteret (Tom Grotmol og Hanne Stensheim)
- Øyeavdelingen OUS (Goran Petrovski)
- Akershus universitetssykehus, Avdeling for Gynekologi (Jette Stær Jensen)
- Akershus universitetssykehus (Torbjørn Omland)
- Sykehuset i Vestfold, Gynekologisk avdeling (Siri Skrøppa)
- St. Olavs Hospital Trondheim, Gynekologisk avdeling (Ingrid Marie Ringen)
- Endometrioseforeningen
- Avdeling for kardiologi, Franz-Volhard Klinikk, Berlin (Ralf Dechend, Florian Herse)
- Academic Medical Center, Department of Vascular Medicine, Amsterdam, Netherlands (Prof S Middeldorp)
- University of Cambridge (Ashley Moffett, Graham Burton)
- University of Groningen (Marijke Faas)
- University of Leiden (Franz Claas, Sicco Sherjon)
- Avdeling for patologi, Yale University, New Haven, Connecticut, USA (Harvey Kliman)
- Tel Aviv University, Israel (Prof. David Elad)
- Center for Gynepathology Research, MIT, Boston, USA, Linda G. Griffith
- Department of Gynecology, Hospital St John of God, Wien, Østerrike (Gernot Hudelist)
- Department of Gynecology, Nepean University Hospital, Sydney, Australia (George Condous, Mathew Leonardi)
- Dept. of Gynecology, Turku University Hospital, Turku, Finnland (Prof. A. Perheepentua, Dr. Kirsi Joronen)

Finansieringskilder

Norges Forskningsråd

Helse Sør-Øst

Universitetet i Oslo

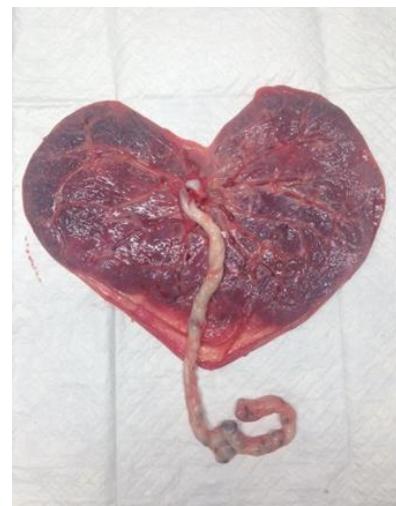
OUS HF, Kvinneklinikken

OUCHF Barne- og ungdomsklinikken

Norske Kvinners Sanitetsforening

Extrastiftelsen

LUB (Landsforeningen uventet barnedød)

Forskningsgruppens vitenskapelige produksjon 2020

Peer reviewed originale forskningsartikler: 50

B. Invitere foredrag ved internasjonale kongresser 2020 (pandemiåret):

Annetine Staff: (alt avlyst, unntatt:)

- Desember 2020: World Association of Perinatal Medicin, online training course: «Update on fetal growth restriction»: “Early and late-onset subtypes of placental dysfunction, what do the angiogenic biomarkers tell us”

Tina Tellum:

- Oktober 2020: ISUOG Virtual World Congress on Ultrasound Obstetrics and Gynecology: “Correlation of ultrasound, MRI and histology in adenomyosis”
- Desember 2020: ESGE (European Society on Gynecological Endoscopy) Live event: “Non-invasive diagnosis of adenomyosis: Accuray of imaging”

C. Avlagte doktorgrader 2020: 3

Patji Alnæs-Katjavivi: 16. januar 2020: “Decidual acute atherosclerosis: immunohistochemical definition, immune cell involvement, and tissue heterogeneity”

Hovedveileder: Annetine Staff, professor I UiO

Medveileder: Chris Redman, prof emeritus Oxford og Ralf Dechend, overlege/professor Berlin

Kjartan Moe: 19. juni 2020: «Cardiovascular Risk Markers after Preeclampsia and Gestational Hypertension» (zoom-disputas pga pandemi-restriksjoner)

Hovedveileder: Annetine Staff, professor I UiO

Medveileder: Meryam Sugulle, overlege/forsker OUS

Nina Verket: 29. oktober 2020: “Quality of life assessment and screening tool development for endometriosis” (zoom-disputas pga pandemi-restriksjoner)

Hovedveileder: Tom Tanbo, professor emeritus UiO

Medveileder: Erik Qvigstad, overlege OUS og prof- emeritus UiO

D. 5 Selekterte publikasjoner fra gruppen i 2020 (totalt 50):

- Aas-Eng MK, Dauser B, Lieng M, Diep LM, Leonardi M, Condous G, Hudelist G (2020)**
Transvaginal sonography accurately measures lesion-to-anal-verge distance in women with deep endometriosis of the rectosigmoid.
Ultrasound Obstet Gynecol, 56 (5), 766-772
- Dyrkorn OA, Staff AC, Kulseng-Hanssen S, Dimoski T, Svenningsen R (2020)**
The completeness and accuracy of the Norwegian Female Incontinence Registry.
Acta Obstet Gynecol Scand, 99 (12), 1618-1625

- Iversen JK, Kahrs BH, Torkildsen EA, Eggebø TM (2020)
Fetal molding examined with transperineal ultrasound and associations with position and delivery mode.
 Am J Obstet Gynecol, 223 (6), 909.e1-909.e8
- Moe K, Sugulle M, Dechend R, Angel K, Staff AC (2020)
Functional and structural vascular biomarkers in women 1 year after a hypertensive disorder of pregnancy.
 Pregnancy Hypertens, 21, 23-29
- Waldum ÅH, Jacobsen AF, Lukasse M, Staff AC, Falk RS, Vangen S, Sørbye IK (2020)
The provision of epidural analgesia during labor according to maternal birthplace: a Norwegian register study.
 BMC Pregnancy Childbirth, 20 (1), 321

E. Pasientinformasjon og brukergrupper, som er lagt ut på FFKS sine hjemmesider, og relevante for FFKS sine samarbeidsprosjekter:

Oslo Universitetssykehus:

[Brukerutvalget ved OUS](#)

Brosjyre om preeklampsi på norsk og engelsk, se: <https://oslo-universitetssykehus.no/avdelinger/pasientinformasjon-og-brukergrupper>
[Om Adenomyose](#)

Nasjonale:

[Landsforeningen uventet barnedød \(LUB\)](#) [Landsforeningen for hjerte- og lungesyke \(LHL\)](#)

[Endometrioseforeningen Norge](#)

[Norske Kvinners Sanitetsforening](#)

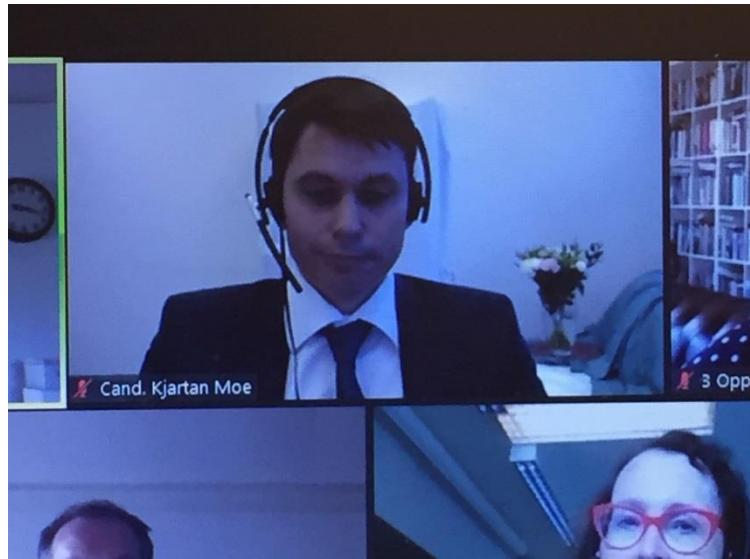
Pasientinformasjon om adenomyose på helsenorge.no

Internasjonale:

[Preeclampsia Foundation](#)

[Action on Pre-eclampsia](#)

[Silver Star Society- Special care for mothers with medical complications during pregnancy](#)

Kjartan Moe disputerer per zoom på årets varmeste dag, 19. jui 2020. Ingen aircondition på Kvinneklinikkens bygg 8, Ullevål og mange og tyve gradere i topplokket. Dress oventil og shorts og sandaler nedentil går fint med web-disputas

HAPPY TIMES 2020: POST-disputas-glede

Professorene Annetine Staff og Anne Flem Jacobsen leker seg med bilder til webundervisning av medisinstudentene, i tidlig del av 2020 der 1- eller 2-meteren ikke var normen for avstand mellom mennesker

Forskningsgruppe for «maternal-fetal interactions»

Forskningsgruppeleder

Guttorm Haugen (guttorm.haugen@medisin.uio.no)

ph.d., professor II (UiO), avdelingsleder (OUS)

Medlemmer:

Tore Henriksen, professor emeritus, overlege (OUS, UiO)
Trond Michelsen, ph.d., professor, overlege (OUS)
Marie Cecilie Paasche Roland, ph.d., postdok, overlege (OUS)
Ane Moe Holme, ph.d., postdok, overlege (OUS)
Maia Blomhoff Holm, cand.med., ph.d., postdok (OUS)
Ane C Westerberg, ph.d., postdok (OUS)
Hildegunn Horne, cand.med., klinisk stipendiat (UiO)
Linda Sagedal, overlege, ph.d. (Kristiansand)
Nora Johansen, ph.d., postdok (SSHF)
Gun Lisbeth Opheim, overlege, ph.d. student (OUS)
Katarina Hilde, overlege, ph.d. student (OUS)
Nina Gunnes, ph.d., forsker/biostatistiker
Camilla M Friis, ph.d., overlege (OUS)
Oddrun Kristiansen, ph.d. student (OUS)
Saba Muneer Zahid, ph.d. student
Angeline Einarsen, cand. med., ph.d. student (OUS)
Tina Ellinor Rosland, cand. med., ph.d. student (SSHF)
Hege Skytte, ph.d. student
Maren-Helene Høie Degnes, ph.d. student
Lise Gaudernack, ph.d. student
Ingvild Hovden, forskningsjordmor
Anne Helbig, ph.d., overlege (OUS)
Ingvild Vistad, dr.med., overlege (Kristiansand)
Tom William Hartgill, ph.d., overlege (OUS)
Vasilis Sitras, ph.d., overlege (OUS)
Henrik Husby, overlege (OUS)

Assoserte medlemmer:

Svein Olav Kolset, professor (UiO)
Jens Bollerslev, professor, overlege (OUS)
Kirsten Holven, professor (UiO)
Rune Blomhoff, professor (UiO)
Trine Reine, ph.d., forsker
Kristin Godang, MSc (OUS)
Thor Ueland, professor (UiO)
Tove Lekva, ph.d., postdok
Anne Kaasen, ph.d., førsteamamuensis, jordmor (Oslo Met)
Elisabeth Qvigstad, MD, PhD (OUS)
Nasser Ezzatkhan Bastani, professor
Manuela Zucknick, ph.d., førsteamamuensis (UiO)
Helga Refsum, professor
Jacob Juel Christensen, postdok
Kathrine F Frøslie, ph.d., førsteamamuensis, NMBU

Forskningsgruppens formål og strategi

Det er kjent at ernæring og andre miljøfaktorer i fosterperioden kan ha stor betydning for den videre helsen til et nyfødt barn. Mangelfull ernæring i fosterlivet kan øke risikoen for utvikling av kardiovaskulære sykdommer, diabetes, overvekt og visse kreftformer. Flere internasjonale studier konkluderer med at den mest effektive metoden for forebygging av disse er optimalisering av utviklingsbetingelsene i fosterlivet og tidlig barndom. Assosiasjonen mellom et fosters utviklingsmessige betingelser og det nyfødte barns fremtidige helse er beskrevet som DOHaD- (Developmental Origins of Health and Disease) eller Barker-hypotesen. Viktige faktorer av betydning for fosterutviklingen er bl. a. overvekt hos mor ($BMI > 30 \text{ kg/m}^2$) og andre feilernæringer, infeksjoner, svangerskapsforgiftning og eksponering for toksiske substanser. I Norge er ca. 20 % av unge kvinner og fremtidige mødre overvektige og overvekt har forbigått røyking som risikofaktor i svangerskapet. Det synes ikke som om høy BMI i seg selv er skadelig, men heller inflammasjonstilstanden og de omfattende metabolske og endokrine endringene knyttet til fedmen. Formålet med vår forskning er å forstå hvordan ernæringsmessige, metabolske, vaskulære og andre utviklingsmessige betingelser påvirker fosteret slik at man kan etablere forebyggende råd og behandling.

Pågående studier

STORK-Rikshospitalet

STORK kohortstudien fokuserer på ernæringsmessige, metabolske, nevroendokrine og vaskulære aspekter ved mor og barn-samspillet med tanke på fosterets vekst og utvikling. Mors metabolske status kartlegges ved å undersøke bl. a. overvekt/fedme, endokrine og inflammatoriske parametere, samt plasmanivåer av lipider og glukose. Flere nye sub-prosjekter er startet med bruk av STORK-kohorten.

Det ene dreier seg om oppfølging av barna til de kvinnene som hadde hyperlipidemi i svangerskapet for å se om det påvirker barnets risikoprofil for hjerte-kar sykdommer. Prosjekttittel: Effekt av metabolsk ugunstig fenotype under svangerskap på senere risikomarkører for hjerte- og karsydom hos barn og unge. Studien er i gang.

Det andre subprosjektet er en studie av "Healthy and unhealthy obese" der vi vil se på ulike metabolske profiler hos gravide med overvekt/fedme sett i forhold til svangerskaps- og fødselskomplikasjoner. Grunntanken er at det ikke er overvekten i seg selv, men de metabolske og inflammatoriske endringene som måtte komme med overvekten som er viktig i forhold til sykdomsrisiko/svangerskapskomplikasjoner.

Det tredje er oppfølging av 300 kvinner fra STORK-kohorten som er utført (post-STORK). Studier av sammenhenger mellom svangerskapsfysiologi og svangerskapskomplikasjoner (som svangerskapsdiabetes) og senere økt risiko for bl.a. hjerte-karsydom er pågående.

Data fra STORK-prosjektet inngår i et samarbeid med prosjekter fra Trondheim, Kristiansand og Oslo til studier av risikofaktorer for utvikling av svangerskapsdiabetes.

STORK placenta-studien

Næringsstoff transport fra mor til foster

STORK-placenta har utspring i den opprinnelige STORK kohortstudien. Placenta er svangerskapets viktigste organ og styrer både maternal fysiologi og fosterutviklingen. Humane in vivo-studier av placentafunksjoner har i liten grad blitt gjennomført pga. betydelige metodologiske begrensninger. Vi

har etablert en metode ("The 4 vessel sampling method") som gjør slike undersøkelser mulig og som har lagt grunnlaget for STORK placenta-prosjektet. Metoden gjør det mulig å studere transport av næringsstoffer og oksygen fra mor over placenta, og beregne forbruk av energi og næringsstoffer hos barnet før det er født. Gruppen er den eneste på verdensbasis som har etablert denne metoden så langt. Vi har i første omgang konsentrert oss om glukose, lipider og aminosyrer, og studien videreutvikles nå med proteomics- og metabolomicsanalyser.

Svangerskapsforgiftning

Studier av faktorer fra placenta som bidrar til utvikling av preeklampsi (svangerskapsforgiftning). Dette prosjektet er tett knyttet til underprosjekter av STORK placenta-studien. "The 4 vessel sampling method" brukes i undersøkelse av faktorer fra placenta som virker forstyrrende på endotelcellefunksjon hos mor. Ved forstyrrelser i endotelfunksjonen utvikles høyt blodtrykk hos mor, noe som igjen kan virke negativt på placentas funksjon og fosterets utvikling.

The Norwegian Fit for Delivery (NFFD) study

Dette er studie av betydningen av treningsintervensjon og kostholdsveiledning for svangerskapsutfall. I følge befolknings-studien fra Nord-Trøndelag har forekomsten av kvinner med BMI > 30 blant kvinner i alderen 25 – 30 år økt fra 4 % på 1980-tallet til 12 % på 1990-tallet. NFFD-studien er en randomisert klinisk intervensionsstudie hvor deltakerne får trenings- og kostholdsveiledning. Studien er gjennomført ved Sykehuset Sørlandet, Kristiansand i samarbeid med Universitetet i Agder og Fødeseksjonen, RH, OUS. Endepunktene er maternell vektøkning og kroppssammensetning, fødselsvekt og fødselsforløp.

SOFUS

SOFUS (Stressopplevelse hos foreldre ved ultralydundersøkelse i svangerskapet) kohortstudien undersøker psykisk stress hos kommende foreldre som har fått påvist fosteravvik og relaterer dette til en kontrollgruppe. Vi mäter psykometriske og endokrine variabler hos den gravide og sirkulatoriske forhold hos fosteret med Doppler ultralyd. I samarbeid med Psykologisk Institutt ved Universitetet i Oslo og OsloMet utføres en oppfølgningsstudie av barn og foreldre. En ph.d. student ved OsloMet er tilknyttet studien.

Stork-3 og IUGR-matstudien

Fosterets lever står sentralt i energi- og næringsstoffomsetningen også hos fosteret. Målet med denne studien er å studere hvordan blodstrømmen fra placenta fordeler seg til fosterets lever og hjerte (ducus venosus) og hjerne på ulike stadier i fosterlivet og i tilknytning til næringsinntak hos mor. Studien er utvidet til en kohort med føtal veksthemming. I tillegg utføres en blindet randomisert studie hvor man ser på effekten av matinntak versus faste i en populasjon med normale svangerskap.

PreventADALL

PreventADALL («Preventing Atopic Dermatitis and ALLergy in children») er en multinasjonal populasjons-basert prospektiv intervensionsstudie som skal undersøke effekten av «skin care» og tidlig introduksjon av matallergener hos spedbarn. Inklusjon foregår i to omganger; i uke 18 i svangerskapet og deretter ved fødselen. Inklusjonen ble fullført i 2017. Vår forskningsgruppe er involvert i ultralydundersøkelser av føtal vekst generelt med spesielt fokus på vekst og sirkulasjon av føtale lunger.

Mål nådd i 2020

- Ny professor II, Klinmed UiO fra 1/1 2020 (TM Michelsen)
- En studie over betydning av den føtoplacentære blodforsyningen og føltalt glucosenivå for regional blodstrøm hos fosteret er publisert. Artikkelen er valgt som klinikkkens forslag til pris

for de beste forskningsartiklene ved OUS. (**The impact of umbilical vein blood flow and glucose concentration on blood flow distribution to the fetal liver and systemic organs in healthy pregnancies**

FASEB J, 2020;34 (9), 12481-12491)

- RCT med butylskopolamin bromid til førstegangsfødende kvinner med langsom framgang i fødsel har pågått i hele 2020. Inklusjonen forventes avsluttet i 2021 (godkjent av SLV 2018 og REK 2019).
- RCT hvor man ser på effekten på fosterets blodsirkulasjon av maternelt matinntak versus faste i en populasjon med normale svangerskap er avsluttet. Studien over effekten av matinntak på blodforsyningen hos fostre med vekstavvik fortsetter (IUGR-matstudien).
- Flere studier med data fra PreventADALL er publisert, inkludert en studie over føtal lungenesirkulasjon. Resultater fra hovedstudien er publisert i Lancet.

Ambisjoner for 2021

- Videreføre arbeidet med å integrere data om placentas transport/metabolisme av glukose, aminosyrer og lipider (ny postdok i 2021)
- Relatere maternelt næringsinntak og transport over placenta med regional blodforsyning hos fosteret (lever og cerebralt)
- Ansette ny postdok og stipendiat i prosjektet om proteiner som signalstoffer i samspillet mellom mor, placenta og foster
- Utvikle nye kliniske, pasientnære studier i obstetrikk og fostermedisin
- Skrive nye, konkuransedyktige søknader om ekstern finansiering

Viktigste nasjonale og internasjonale samarbeidspartnere

Nasjonale:

- Endokrinologisk seksjon, OUS Rikshospitalet
- Avdeling for ernæringsvitenskap, UiO
- Avdeling for biostatistikk, UiO
- Nasjonalt kompetansesenter for kvinnehelse, OUS (Rikshospitalet)
- Kvinneklinikken, Haukeland universitetssykehus og Universitetet i Bergen
- Avdeling for obstetrikk og gynækologi, Sykehuset Sørlandet, Kristiansand
- Barnekirurgisk seksjon, OUS
- Barne- og ungdomsklinikken, OUS (Karin C. Lødrup Carlsen)
- Psykologisk Institutt, Universitetet i Oslo

Internasjonale:

- Harold Hamm Diabetes Center and Section of Endocrinology and Diabetes, University of Oklahoma Health Sciences Center, USA
- Professor Thomas Jansson og professor Theresa Powell, University of Colorado Denver, Department: 21589 -- SOM-OB/GYN BASICREPRO

Finansieringskilder

- Helse Sørøst
OUS HF
Universitetet i Oslo
Inven2
Nasjonalt kompetansesenter for kvinnehelse

- Forskningsgruppen «Kvinners og barns helse», OsloMet

Forskningsgruppens vitenskapelige produksjon 2020

Doktorgrader: ingen i 2020

Peer-reviewed originale forskningsartikler: 18

Fem selekterte forskningsartikler fra 2020:

1. **Opheim GL, Moe Holme A, Blomhoff Holm M, Melbye Michelsen T, Muneer Zahid S, Paasche Roland MC, Henriksen T, Haugen G** (2020). **The impact of umbilical vein blood flow and glucose concentration on blood flow distribution to the fetal liver and systemic organs in healthy pregnancies.** FASEB J, 34 (9), 12481-12491.
2. **Gaudernack LC, Michelsen TM, Egeland T, Voldner N, Lukasse M** (2020) **Does prolonged labor affect the birth experience and subsequent wish for cesarean section among first-time mothers? A quantitative and qualitative analysis of a survey from Norway.** BMC Pregnancy Childbirth, 20 (1), 605
3. **Johansen N, Tonstad S, Liavaag AH, Selmer RM, Tanbo TG, Michelsen TM** (2020) **Risk of cardiovascular disease after preventive salpingo-oophorectomy.** Int J Gynecol Cancer, 30 (5), 575-582
4. Roland MCP, Lekva T, Godang K, Bollerslev J, Henriksen T (2020) **Changes in maternal blood glucose and lipid concentrations during pregnancy differ by maternal body mass index and are related to birthweight: A prospective, longitudinal study of healthy pregnancies.** PLoS One, 15 (6), e0232749
5. Skjerven HO, Rehbinder EM, Vettukattil R, LeBlanc M, Granum B, **Haugen G, Hedlin G, Landrø L, Marsland BJ, Rudi K, Sjøborg KD, Söderhäll C, Staff AC, Carlsen KH, Asarnoj A, Bains KES, Carlsen OCL, Endre KMA, Granlund PA, Hermansen JU, Guðmundsdóttir HK, Hilde K, Håland G, Kreyberg I, Olsen IC et al.** (2020). **Skin emollient and early complementary feeding to prevent infant atopic dermatitis (PreventADALL): a factorial, multicentre, cluster-randomised trial.** Lancet, 395 (10228), 951-961

Nasjonalt senter for kvinnehelseforskning

Forskningsgruppeleder

Siri Vangen

siri.vangen@medisin.uio.no, sirvan@ous-hf.no

ph.d., professor II (UiO), Leder Nasjonalt senter for kvinnehelseforskning (OUS)

Foto: Torbjørn Paulsen, OUS HF

Medlemmer av forskningsgruppen

Nina Gunnes, PhD, statistiker (OUS, HOD)

Ingvil K. Sørbye, PhD, gynekolog og postdok (OUS, NFR)

Ritsa Storeng, cellebiolog, Dr. Philos og seniorforsker (OUS, HOD)

Anne Lise Helgesen, PhD, lege og postdok (OUS, HOD)

Edoardo Botteri, PhD, forsker (OUS, HOD)

Deependra Singh, PhD, biostatistiker og postdok (OUS, HOD)

Christina H. Engelhart, jordmor og stipendiat (OUS, HOD)

Hege Nyhus Skytte, jordmor og stipendiat (OUS, HOD)

Anja G. Linde, lege og stipendiat (OUS, HOD)

Ingvild B. Refsnæs, lege og stipendiat (OUS, HOD)

Marte Myhre Reigstad, PhD, lege og postdok (OUS, HOD)

Iqbal Al-Zirqi, PhD, lege og postdok (OUS, HOD)

Sølvi Taraldsen, lege og stipendiat (OUS, HOD)

Sukhjeet Bains, lege og stipendiat (OUS, NFR)

Kristin H. Skullerud, lege og stipendiat (OUS, HOD)

Silje Pettersen, lege og stipendiat (OUS, HSØ)

Lill Trine Nyfløt, PhD, lege og postdok (OUS, HSØ)

Linn Marie Sørbye, jordmor og stipendiat (OUS, HOD)

Oscar Tranvåg, PhD, forsker og postdok (OUS, HOD)

Gun Lisbet Opheim, gynekolog og stipendiat (OUS, HOD)

Cassie Trewin, statistiker og stipendiat (OUS, HOD)

Katrine M. Owe, PhD, fysioterapeut og postdok (OUS, HOD)

Åse Ruth Eggemoen, PhD, lege og postdok (OUS, HOD)

Nan B. Oldereid, PhD, overlege (Livio), assosiert medlem

Anne Omland, PhD, overlege (OUS), assosiert medlem

Finansieringskilder

Helse- og omsorgsdepartementet

Helse Sør-Øst

NFR

Forskningsgruppens formål og strategi

Fra 1. januar 2020 fikk tjenesten ny status som Nasjonalt senter for kvinnehelseforskning.

Senterets formål er å bidra til å utvikle og heve kvaliteten på kunnskap om kvinnehelse og – sykdom, samt å overføre kunnskap tilbake til hele behandlingskjeden.

Det nasjonale senteret skal gjennomføre forskningsprosjekter, og sikre at helsepersonell får overført kunnskap fra slik forskning i sitt arbeid både i spesialisthelsetjenesten og primærhelsetjenesten.

Nettverksbygging på tvers av fagfelt og regioner blir fortsatt en viktig del av forskningssenterets oppgaver. Satsingen er i tråd med regjeringens seks punkter for bedre kvinnehelse.

Det nasjonale forskningssenteret skal først og fremst bygge kompetanse innen kvinnehelse og kjønnsforskjeller i helse. Formidling av kunnskap gjennom undervisning i grunnutdanning, videre- og etterutdanning vil fortsatt være en av senterets viktigste oppgaver.

Målet er å være en nasjonal aktør som fremmer kunnskap om kvinner helse i et livsløpsperspektiv til myndigheter, helsepersonell og publikum.

Pågående studier

- Subclinical heart disease among patients with chronic inflammation
- Rheumatoid arthritis and pregnancy
- Intermitterende auskultasjon som fosterovervåking under fødsel
- Lipid profiler og deres betydning for placentær dysfunksjon
- MIPREG - bedret svangerskapsomsorg til kvinner i Oslo med migrantbakgrunn
- Har etniske minoritetskvinner egentlig ikke vitamin D-mangel på tross av lave verdier av serum 25(OH)D?
- Forebygging av alvorlig blødning ved fødsel
- AP-GELP-studien: Effekter av behandling med apremilast hos kvinner med genital erosiv lichen planus
- Time-lapse imaging of human preimplantation embryos: a predictive tool in the IVF lab and clinical practice?
- Sunn mor - livslang helse for mor og barn
- Forekomst og overlevelse etter hoftebrudd: Betydningen av kjønnsforskjeller i sykelighet og bruken av anti-osteoporose medisiner
- Overvekt i svangerskap og fødsel – Kan fysisk aktivitet og moderat vektøkning redusere risiko for komplikasjoner?
- Integrated Care Innovation - Home time
- Behandling av kvinner med kjønnslemlestelse
- STORK 3: Sammenhengen mellom mors kost, blodsirkulasjonen i placenta og fosterets lever, og fostervekst og -utvikling
- Menopausal hormonbehandling og risiko for kreft i eggstokker, tykk- og endetarm
- Bekkensmerter etter fødsel: Prognostiske faktorer og konsekvenser
- Kreftinsidens hos kvinner etter behandling med IVF i Norge
- Uterusruptur i dagens fødselshjelp
- Sosial ulikhet i brystkreftinsidens og dødelighet blant kvinner i Norge
- Auditstudie av maternelle dødsfall i Norge
- Forekomst av hjerte- og karsykdom etter hysterektomi og ooforektomi hos norske kvinner

Viktigste nasjonale og internasjonale samarbeidspartnere

Nasjonale:

- Kreftregisteret
- Folkehelseinstituttet
- Norsk auditgruppe for maternelle dødsfall
- Eldre-BOTT
- Referansegruppe med HN, HM, HV og HSØ til oppfølging av det nasjonale mandatet

Internasjonale:

- Seksjon for internasjonal kvinne- og barnehelse, Universitet i Uppsala
- Nordisk auditgruppe for maternelle dødsfall
- ROAM Reproductive outcome and migration
- FOKO Nettverk for kjønnslemlestelse

Forskningsgruppens vitenskapelige produksjon 2020

Peer reviewed originale forskningsartikler: 20

Doktorgrader: 2

Jennifer Muderedzi: 25.februar 2020: "Vulnerable groups and structural violence; case of the Tonga people of Binga in Zimbabwe: Coping of families with disabled children"

Hovedveileder: Babill Stray-Pedersen, professor emeritus UiO

Nino Lomia: 8.desember 2020: "Mortality in Women of Reproductive Age in Georgia: Leading Causes and Socio-demographic Determinants"

Hovedveileder: Arne Stray-Pedersen, førsteamanuensis UiO

Selekerte publikasjoner fra gruppen:

1. Seasonal and pandemic influenza during pregnancy and risk of fetal death: A Norwegian registry-based cohort study.
Gunnes N, Gjessing HK, Bakken IJ, Ghaderi S, Gran JM, Hungnes O, Magnus P, Samuelsen SO, Skrondal A, Stoltenberg C, Trogstad L, Wilcox AJ, Håberg SE.
Eur J Epidemiol. 2020 Apr;35(4):371-379.
2. Interpregnancy weight change and recurrence of gestational diabetes mellitus: a population-based cohort study.
Sørbye LM, Cnattingius S, Skjaerven R, Klungsoyr K, Wikström AK, Kvalvik LG, Morken NH.
BJOG. 2020 Dec;127(13):1608-1616.
Linked article: C Scifres. Prevention of gestational diabetes: where do we go from here?
3. Prelabour uterine rupture: characteristics and outcomes.
Al-Zirqi I, Vangen S.
BJOG. 2020 Dec;127(13):1637-1644.
Linked article: Vandenberghe G. When to expect the unexpected: Uterine rupture before onset of labour
4. Changes in maternal blood glucose and lipid concentrations during pregnancy differ by maternal body mass index and are related to birthweight: A prospective, longitudinal study of healthy pregnancies.

Roland MCP, Lekva T, Godang K, Bollerslev J, Henriksen T.
PLoS One. 2020 Jun 23;15(6):e0232749

5. Validation of Assisted Reproductive Technology in the Medical Birth Registry of Norway Versus the Norwegian Prescription Database.
Reigstad MM, Storeng R, Furu K, Bakken IJ, Engeland A, Larsen IK.
Epidemiology. 2020;31(5):681-686.
6. Induction of labor and nulliparity: A nationwide clinical practice pilot evaluation.
Sørbye IK, Oppegaard KS, Weeks A, Marsdal K, Jacobsen AF.
Acta Obstet Gynecol Scand. 2020 Dec;99(12):1700-1709.
7. The impact of umbilical vein blood flow and glucose concentration on blood flow distribution to the fetal liver and systemic organs in healthy pregnancies.
Opheim GL, Holme AM, Holm MB, **Michelsen TM**, Zahid SM, **Roland MCP**, Henriksen T, Haugen G.
FASEB J. 2020 Sep;34(9):12481-12491.

Reproduksjonsmedisinsk forskningsgruppe

Forskningsgruppeleder

Gareth Greggains

gareth.greggains@ous-hf.no

dr. philos.

Seksjonsleder (OUS)

Medlemmer av forskningsgruppen

Tom Tanbo, dr.med., overlege (OUS) og professor emeritus (UiO)

Péter Fedorcsák, Avdelingsleder (OUS), dr. philos., professor II (UiO)

Gareth Greggains, ph.d., seksjonsleder (OUS)

Pawel Wilkosz, overlege (OUS)

Ana Lobato Pascual, ph.d., avdelingsingeniør (OUS)

Jan Mellembakken, dr. med., overlege (OUS)

Sverre Bjercke, dr. med., overlege (OUS)

Anne Omland, dr. med., overlege (OUS)

Thea Falkenberg Mikkelsen, lege og ph.d. stipendiat (OUS)

Marie Indahl, ph.d. stipendiat (OUS)

Trine Skuland, ph.d. stipendiat (UiO)

Nadine Massiah, overlege (OUS)

Maria Biba, senior embryolog (OUS)

Juan Manuel Moreno Moya, embryolog, ph.d., (OUS)

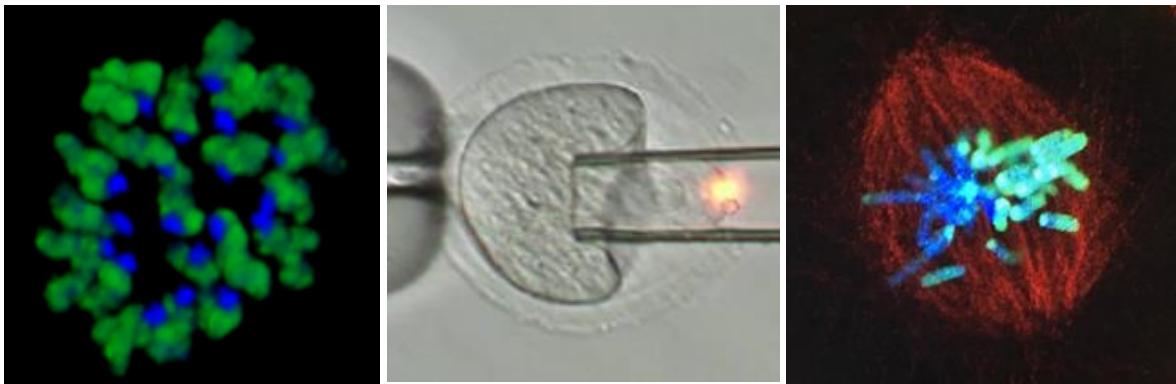
Blanca Corral Castroviejo, ingeniør (OUS)

Anamika Choudhury, ingeniør (OUS)

Forskningsgruppens formål og strategi

Hvert tiende par i fruktbar alder er ufrivillig barnløse. Reproduksjonsmedisinsk avdeling ved OUS er landets største senter hvor man utreder og behandler ufrivillig barnløshet. Forskningsgruppen ved avdelingen fokuserer på de viktigste kliniske og vitenskapelige problemene innenfor reproduksjonsmedisin: tidlig embryoutvikling, reproduktiv aldring, og forbedring av metoder ved assistert befrukting. Våre verktøy er:

- Studier av transgene mus, humane kjønnsceller og befruktede egg
- Kvalitetsregister for assistert befrukting og randomiserte kliniske studier
- Biobank

Pågående studier

Eksperimentelle (Gareth Greggains og Péter Fedorcsák)

- Epigenetiske endringer under genomaktivering i det humane embryo
- Celledeling og kromosomavvik
- Fertilitsbevarende behandling ved brystkreft

Kliniske

- Endometriose og nedsatt fruktbarhet (Tom Tanbo)
- PCOS. Metabolske og hormonelle studier (Jan Mellembakken)
- Ovarialreserve og reproduktivaldring (Pawel Wilkosz)
- Kliniske studier – utstyr, medikamenter (Ana Lobato Pascual)

Translasjonelle:

- Opprinnelse til endometriose-assoserte smerter og infertilitet (prosjektleder Erik Qvigstad)
- Myomer og endometrialreseptivitet (prosjektleder Kirsten Hald)
- Utvikling av nye metoder ved hormonestimulering for IVF (Ana Lobato og Péter Fedorcsák)

Finansieringskilder i 2020

UiO:LifeScience
OUS
Norges forskningsråd
Kreftforeningen
SPARK

Viktigste nasjonale og internasjonale samarbeidspartnere

Nasjonale:

- Avdeling for mikrobiologi, OUS
- Institutt for filosofi, UiO

Internasjonale:

- Newcastle University
- BRIC – University of Copenhagen

Forskningsgruppens vitenskapelige produksjon 2020

Peer reviewed originale forskningsartikler: 2

1. Johansen N, Tonstad S, Liavaag AH, Selmer RM, Tanbo TG, Michelsen TM. Risk of cardiovascular disease after preventive salpingo-oophorectomy. *Int J Gynecol Cancer.* 2020 May; 30(5): 575-582.
2. Schenck A, Vera-Rodriguez M, Greggains G, Davidson B, Fedorcsák P. Spatial and temporal changes in follicle distribution in the human ovarian cortex. *Reprod Biomed Online.* Epub 2020 Oct 25.

KVI publikasjonsliste 2020 (80 publikasjoner)

1. **Aas-Eng MK**, Dauser B, **Lieng M**, Diep LM, Leonardi M, Condous G, Hudelist G (2020)
Transvaginal sonography accurately measures lesion-to-anal-verge distance in women with deep endometriosis of the rectosigmoid
Ultrasound Obstet Gynecol, 56 (5), 766-772
2. **Aas-Eng MK**, Montanari E, **Lieng M**, Keckstein J, Hudelist G (2020)
Transvaginal Sonographic Imaging and Associated Techniques for Diagnosis of Ovarian, Deep Endometriosis, and Adenomyosis: A Comprehensive Review
Semin Reprod Med, 38 (2-03), 216-226
3. **Aas-Eng MK**, Salama M, Sevelda U, Ruesch C, Nemeth Z, Hudelist G (2020)
Learning curve for detection of pelvic parts of ureters by transvaginal sonography: feasibility study
Ultrasound Obstet Gynecol, 55 (2), 264-268
4. **Al-Zirqi I, Vangen S** (2020)
Prelabour uterine rupture: characteristics and outcomes
BJOG, 127 (13), 1637-1644
5. Allotey J, Snell KI, Smuk M, Hooper R, Chan CL, Ahmed A, Chappell LC, von Dadelszen P, Dodds J, Green M, Kenny L, Khalil A, Khan KS, Mol BW, Myers J, Poston L, Thilaganathan B, **Staff AC**, Smith GC, Ganzevoort W, Laivuori H, Odibo AO, Ramírez JA, Kingdom J, Daskalakis G et al. (2020)
Validation and development of models using clinical, biochemical and ultrasound markers for predicting pre-eclampsia: an individual participant data meta-analysis
Health Technol Assess, 24 (72), 1-252
6. **Alnaes-Katjavivi P, Roald B, Staff AC** (2020)
Uteroplacental acute atherosclerosis in preeclamptic pregnancies: Rates and clinical outcomes differ by tissue collection methods
Pregnancy Hypertens, 19, 11-17
7. Angell IL, Nilsen M, Carlsen KCL, Carlsen KH, Hedlin G, Jonassen CM, Marsland B, Nordlund B, Rehbinder EM, Saunders C, Skjerven HO, **Staff AC**, Söderhäll C, Vettukattil R, Rudi K (2020)
De novo species identification using 16S rRNA gene nanopore sequencing
PeerJ, 8, e10029
8. Bekkhus M, Oftedal A, Braithwaite E, **Haugen G**, Kaasen A (2020)
Paternal Psychological Stress After Detection of Fetal Anomaly During Pregnancy. A Prospective Longitudinal Observational Study
Front Psychol, 11, 1848
9. Berdzuli N, Lomia N, **Staff AC**, Kereselidze M, Lazdane G, **Jacobsen AF** (2020)
Maternal Mortality in Georgia: Incidence, Causes and Level of Underreporting: A National Reproductive Age Mortality Study 2014
Int J Womens Health, 12, 277-286
10. **Bowe S, Staff AC, Sugulle M** (2020)
Gestational age reference ranges for umbilical cord blood lactate: An external validation study of post-date pregnancies
Acta Obstet Gynecol Scand, 99 (11), 1430-1433
11. Brancher S, **Støer NC**, Weiderpass E, Damhuis RAM, Johannessen TB, Botteri E, Strand TE (2020)
Metformin use and lung cancer survival: a population-based study in Norway
Br J Cancer, 124 (5), 1018-1025
12. Dalbye R, **Gunnes N**, Blix E, Zhang J, Eggebø T, Nistov Tokheim L, Øian P, Bernitz S (2020)
Maternal body mass index and risk of obstetric, maternal and neonatal outcomes: A cohort study of nulliparous women with spontaneous onset of labor
Acta Obstet Gynecol Scand

13. Deforges C, Stuijfzand S, Noël Y, Robertson M, Breines Simonsen T, **Eberhard-Gran M**, Garthus-Niegel S, Horsch A (2020) The relationship between early administration of morphine or nitrous oxide gas and PTSD symptom development J Affect Disord, 281, 557-566
14. **Devold Pay AS**, Johansen K, **Staff AC**, **Laine KH**, Blix E, Økland I (2020) Effects of external cephalic version for breech presentation at or near term in high-resource settings: A systematic review of randomized and non-randomized studies Eur J Midwifery, 4, 44
15. Drabbels JJM, Welleweerd R, van Rooy I, **Johnsen GM**, **Staff AC**, Haasnoot GW, Westerink N, Claas FHJ, Rozemuller E, Eikmans M (2020) HLA-G whole gene amplification reveals linkage disequilibrium between the HLA-G 3'UTR and coding sequence HLA, 96 (2), 179-185
16. **Dyrkorn OA**, **Staff AC**, Kulseng-Hanssen S, Dimoski T, **Svenningsen R** (2020) The completeness and accuracy of the Norwegian Female Incontinence Registry Acta Obstet Gynecol Scand, 99 (12), 1618-1625
17. ESHRE working group on Ectopic Pregnancy, Kirk E, Ankum P, Jakab A, Le Clef N, Ludwin A, Small R, **Tellum T**, Töyli M, Van den Bosch T, Jurkovic D (2020) Terminology for describing normally sited and ectopic pregnancies on ultrasound: ESHRE recommendations for good practice Hum Reprod Open, 2020 (4), hoaa055
18. Espada M, Leonardi M, **Aas-Eng K**, Lu C, Reyftmann L, Tetstall E, Slusarczyk B, Ludlow J, Hudelist G, Reid S, Condous G (2020) A Multicenter International Temporal and External Validation Study of the Ultrasound-based Endometriosis Staging System J Minim Invasive Gynecol, 28 (1), 57-62
19. Fæø SE, **Tranvåg O**, Samdal R, Husebo BS, Bruvik FK (2020) The compound role of a coordinator for home-dwelling persons with dementia and their informal caregivers: qualitative study BMC Health Serv Res, 20 (1), 1045
20. Freitag N, Tirado-Gonzalez I, Barrientos G, Powell KL, Boehm-Sturm P, Koch SP, Hecher K, **Staff AC**, Arck PC, Diemert A, Blois SM (2020) Galectin-3 deficiency in pregnancy increases the risk of fetal growth restriction (FGR) via placental insufficiency Cell Death Dis, 11 (7), 560
21. Frydenberg H, **Harsem NK**, Ofigsbø Å, Skoglund H, Brændengen M, Kaasa S, Guren MG (2020) Chemotherapy During Pregnancy for Advanced Colon Cancer: A Case Report Clin Colorectal Cancer, 19 (2), 141-144
22. **Gaudernack LC**, **Michelsen TM**, Egeland T, Voldner N, Lukasse M (2020) Does prolonged labor affect the birth experience and subsequent wish for cesarean section among first-time mothers? A quantitative and qualitative analysis of a survey from Norway BMC Pregnancy Childbirth, 20 (1), 605
23. Goderstad JM, Fosse E, Sandvik L, **Lieng M** (2020) Development and validation of a curriculum for laparoscopic supracervical hysterectomy Facts Views Vis Obgyn, 12 (2), 83-90
24. **Gunnes N**, Gjessing HK, Bakken IJ, Ghaderi S, Gran JM, Hungnes O, Magnus P, Samuelson SO, Skrondal A, Stoltenberg C, Trogstad L, Wilcox AJ, Håberg SE (2020) Seasonal and pandemic influenza during pregnancy and risk of fetal death: A Norwegian registry-based cohort study Eur J Epidemiol, 35 (4), 371-379
25. **Haugaard A**, **Tvedte SL**, **Severinsen MS**, **Henriksen L** (2020) Norwegian multicultural doulas' experiences of supporting newly-arrived migrant women during pregnancy and childbirth: A qualitative study

26. **Henriksen L**, Nordström M, **Nordheim I**, Lundgren I, Blix E (2020)
Norwegian women's motivations and preparations for freebirth-A qualitative study
Sex Reprod Healthc, 25, 100511
27. **Hilde K**, Lødrup Carlsen KC, **Haugen G** (2020)
Doppler measures of blood flow in right and left branches of the fetal pulmonary artery
J Matern Fetal Neonatal Med
28. Hofvind S, Sebuødegård S, **Botteri E** (2020)
Response to Zahl
J Natl Cancer Inst, 112 (11), 1175
29. Holdø B, Møllersen K, Verelst M, Milsom I, **Svenningsen R**, Skjeldestad FE (2020)
Surgeon's experience and clinical outcome after retropubic tension-free vaginal tape-A case series
Acta Obstet Gynecol Scand, 99 (8), 1071-1077
30. **Holme AM**, **Sitras V** (2020)
Developmental origin of health and disease-Evidence and time for action
Acta Obstet Gynecol Scand, 99 (8), 961-962
31. Husebo BS, Allore H, Achterberg W, Angeles RC, Ballard C, Bruvik FK, Fæø SE, Gedde MH, Hillestad E, Jacobsen FF, Kirkevold Ø, Kjerstad E, Kjome RLS, Mannseth J, Naik M, Nouchi R, Puaschitz N, Samdal R, **Tranvåg O**, Tzoulis C, Vahia IV, Vislapuu M, Berge LI (2020)
LIVE@Home.Path-innovating the clinical pathway for home-dwelling people with dementia and their caregivers: study protocol for a mixed-method, stepped-wedge, randomized controlled trial
Trials, 21 (1), 510
32. **Iversen JK**, Kahrs BH, Torkildsen EA, Eggebø TM (2020)
Fetal molding examined with transperineal ultrasound and associations with position and delivery mode
Am J Obstet Gynecol, 223 (6), 909.e1-909.e8
33. **Jacobsen DP**, Lekva T, **Moe K**, **Fjeldstad HES**, **Johnsen GM**, **Sugulle M**, **Staff AC** (2020)
Pregnancy and postpartum levels of circulating maternal sHLA-G in preeclampsia
J Reprod Immunol, 143, 103249
34. **Johansen N**, Lindén Hirschberg A, Moen MH (2020)
The role of testosterone in menopausal hormone treatment. What is the evidence?
Acta Obstet Gynecol Scand, 99 (8), 966-969
35. Johansen N, Tonstad S, Liavaag AH, Selmer RM, **Tanbo TG**, **Michelsen TM** (2020)
Risk of cardiovascular disease after preventive salpingo-oophorectomy
Int J Gynecol Cancer, 30 (5), 575-582
36. Johanson ML, Dögl M, **Lieng M** (2020)
Hysterectomy in Norway 2008-18
Tidsskr Nor Laegeforen, 140 (14)
37. **Laine K**, Räisänen S (2020)
Effect of maternal country of birth on intrapartum epidural use - A population-based register study of 602 095 deliveries
Eur J Obstet Gynecol Reprod Biol, 250, 41-47
38. **Lekva T**, **Sugulle M**, **Moe K**, Redman C, Dechend R, **Staff AC** (2020)
Multiplex Analysis of Circulating Maternal Cardiovascular Biomarkers Comparing Preeclampsia Subtypes
Hypertension, 75 (6), 1513-1522
39. Lomia N, Berdzuli N, Pestvenidze E, Sturia L, Sharashidze N, Kereslidze M, Topuridze M, Antelava T, **Stray-Pedersen B**, Stray-Pedersen A (2020)
Socio-Demographic Determinants of Mortality from Chronic Noncommunicable Diseases in Women of Reproductive Age in the Republic of Georgia: Evidence from the National Reproductive Age Mortality Study (2014)

40. Lomia N, Berdzuli N, Sharashidze N, Sturua L, Pestvenidze E, Kereselidze M, Topuridze M, **Stray-Pedersen B**, Stray-Pedersen A (2020)
Socio-Demographic Determinants of Road Traffic Fatalities in Women of Reproductive Age in the Republic of Georgia: Evidence from the National Reproductive Age Mortality Study (2014)
Int J Womens Health, 12, 527-537
41. Lujan-Barroso L, **Botteri E**, Caini S, Ljungberg B, Roswall N, Tjønneland A, Bueno-de-Mesquita B, Gram IT, Tumino R, Kiemeneij LA, Liedberg F, Stocks T, Gunter MJ, Murphy N, Cervenka I, Fournier A, Kvaskoff M, Häggström C, Overvad K, Lund E, Waaseth M, Fortner RT, Kühn T, Menéndez V, Sánchez MJ et al. (2020)
Menstrual Factors, Reproductive History, Hormone Use, and Urothelial Carcinoma Risk: A Prospective Study in the EPIC Cohort
Cancer Epidemiol Biomarkers Prev, 29 (8), 1654-1664
42. Lyellu HY, Hussein TH, Wandel M, **Stray-Pedersen B**, Mgongo M, Msuya SE (2020)
Prevalence and factors associated with early initiation of breastfeeding among women in Moshi municipal, northern Tanzania
BMC Pregnancy Childbirth, 20 (1), 285
43. Mahamat-Saleh Y, Cervenka I, Al-Rahmoun M, Mancini FR, Severi G, Ghiasvand R, Veierod MB, Caini S, Palli D, **Botteri E**, Sacerdote C, Ricceri F, Trichopoulou A, Peppa E, La Vecchia C, Overvad K, Dahm CC, Olsen A, Tjønneland A, Perez-Cornago A, Jakobsen P, Grioni S, Schulze MB, Skeie G, Lasheras C et al. (2020)
Citrus intake and risk of skin cancer in the European Prospective Investigation into Cancer and Nutrition cohort (EPIC)
Eur J Epidemiol, 35 (11), 1057-1067
44. **Mitlid-Mork B**, **Bowe S**, Gran JM, Bolstad N, Berg JP, Redman CW, **Staff AC**, **Sugulle M** (2020)
Maternal placental growth factor and soluble fms-like tyrosine kinase-1 reference ranges in post-term pregnancies: A prospective observational study
PLoS One, 15 (10), e0240473
45. Moe K, **Sugulle M**, Dechend R, Angel K, **Staff AC** (2020)
Functional and structural vascular biomarkers in women 1 year after a hypertensive disorder of pregnancy
Pregnancy Hypertens, 21, 23-29
46. **Murzakanova G**, Räisänen S, **Jacobsen AF**, Sole KB, Bjarkø L, **Laine K** (2020)
Adverse perinatal outcomes in 665,244 term and post-term deliveries-a Norwegian population-based study
Eur J Obstet Gynecol Reprod Biol, 247, 212-218
47. Ngara B, Zvada S, Chawana TD, **Stray-Pedersen B**, Nhachi CFB, Rusakaniko S (2020)
A population pharmacokinetic model is beneficial in quantifying hair concentrations of ritonavir-boosted atazanavir: a study of HIV-infected Zimbabwean adolescents
BMC Pharmacol Toxicol, 21 (1), 58
48. Nilsen M, Madelen Saunders C, Leena Angell I, Arntzen MØ, Lødrup Carlsen KC, Carlsen KH, **Haugen G**, Hagen LH, Carlsen MH, Hedlin G, Jonassen CM, Nordlund B, Rehbinder EM, Skjerven HO, Snipen L, **Staff AC**, Vettukattil R, Rudi K (2020)
Butyrate Levels in the Transition from an Infant- to an Adult-Like Gut Microbiota Correlate with Bacterial Networks Associated with *Eubacterium Rectale* and *Ruminococcus Gnavus*
Genes (Basel), 11 (11)
49. Ning Y, **Stører NC**, Ho PJ, Kao SL, Ngiam KY, Khoo EYH, Lee SC, Tai ES, Hartman M, Reilly M, Tan CS (2020)
Robust estimation of the effect of an exposure on the change in a continuous outcome
BMC Med Res Methodol, 20 (1), 145
50. Nordhagen LS, Kreyberg I, Bains KES, Carlsen KH, Glavin K, Skjerven HO, Småstuen MC, **Hilde K**, Nordlund B, Vettukattil R, Hedlin G, Granum B, Jonassen CM, Gudmundsdóttir HK, **Haugen G**, Rehbinder EM, Söderhäll C, **Staff AC**, Lødrup Carlsen KC, PreventADALL study group (2020)
Maternal use of nicotine products and breastfeeding 3 months postpartum

51. Olsson Mägi CA, Bjerg Bäcklund A, Lødrup Carlsen K, Almqvist C, Carlsen KH, Granum B, **Haugen G, Hilde K**, Lødrup Carlsen OC, Jonassen CM, Rehbinder EM, Sjøborg KD, Skjerven H, Staff AC, Vettukattil R, Söderhäll C, Nordlund B (2020)
Allergic disease and risk of stress in pregnant women: a PreventADALL study
ERJ Open Res, 6 (4)
52. **Opheim GL, Moe Holme A, Blomhoff Holm M, Melbye Michelsen T, Muneer Zahid S, Paasche Roland MC, Henriksen T, Haugen G** (2020)
The impact of umbilical vein blood flow and glucose concentration on blood flow distribution to the fetal liver and systemic organs in healthy pregnancies
FASEB J, 34 (9), 12481-12491
53. Ravlo M, **Lieng M**, Khan Bukholm IR, Haase Moen M, Vanky E (2020)
Claims for compensation from women with cervical cancer in Norway-A retrospective, descriptive study of a 12-year period
Acta Obstet Gynecol Scand, 99 (11), 1546-1553
54. Redman CWG, **Staff AC**, Roberts JM (2020)
Syncytiotrophoblast stress in preeclampsia: the convergence point for multiple pathways
Am J Obstet Gynecol (in press)
55. **Reigstad MM, Storeng R** (2020)
Inaccurate reporting in an article about pediatric cancers after in vitro fertilization in Israel
Cancer Epidemiol, 67, 101735
56. **Reigstad MM, Storeng R**, Furu K, Bakken IJ, Engeland A, Larsen IK (2020)
Validation of Assisted Reproductive Technology in the Medical Birth Registry of Norway Versus the Norwegian Prescription Database
Epidemiology, 31 (5), 681-686
57. **Roland MCP, Lekva T, Godang K, Bollerslev J, Henriksen T** (2020)
Changes in maternal blood glucose and lipid concentrations during pregnancy differ by maternal body mass index and are related to birthweight: A prospective, longitudinal study of healthy pregnancies
PLoS One, 15 (6), e0232749
58. **Rolfsen ALD, Dahl AA, Pripp AH, Dørrum A** (2020)
Base rate of ovarian cancer on algorithms in patients with a pelvic mass
Int J Gynecol Cancer, 30 (11), 1775-1779
59. **Rosset IK**, Lindahl K, Blix E, Kaasen A (2020)
Recommendations for intrapartum fetal monitoring are not followed in low-risk women: A study from two Norwegian birth units
Sex Reprod Healthc, 26, 100552
60. Sayed S, **Reigstad MM**, Petersen BM, Schwennicke A, Wegner Hausken J, **Storeng R** (2020)
Time-lapse imaging derived morphokinetic variables reveal association with implantation and live birth following in vitro fertilization: A retrospective study using data from transferred human embryos
PLoS One, 15 (11), e0242377
61. **Schenck A, Vera-Rodriguez M, Greggains G, Davidson B, Fedorcsák P** (2020)
Spatial and temporal changes in follicle distribution in the human ovarian cortex
Reprod Biomed Online, 42 (2), 375-383
62. **Sebuødegård S, Botteri E, Hofvind S** (2020)
Breast Cancer Mortality After Implementation of Organized Population-Based Breast Cancer Screening in Norway
J Natl Cancer Inst, 112 (8), 839-846
63. Sitras V, Ulriksen M, Benth JS, **Haugen G** (2020)
Pregnant women's attitudes to prenatal screening in Norway
Tidsskr Nor Laegeforen, 140 (14)

64. **Skjerven HO, Rehbinder EM, Vettukattil R, LeBlanc M, Granum B, Haugen G, Hedlin G, Landrø L, Marsland BJ, Rudi K, Sjøborg KD, Söderhäll C, Staff AC, Carlsen KH, Asarnoj A, Bains KES, Carlsen OCL, Endre KMA, Granlund PA, Hermansen JU, Guðmundsdóttir HK, Hilde K, Håland G, Kreyberg I, Olsen IC et al.** (2020)
Skin emollient and early complementary feeding to prevent infant atopic dermatitis
(PreventADALL): a factorial, multicentre, cluster-randomised trial
Lancet, 395 (10228), 951-961
65. Snell KIE, Allotey J, Smuk M, Hooper R, Chan C, Ahmed A, Chappell LC, Von Dadelszen P, Green M, Kenny L, Khalil A, Khan KS, Mol BW, Myers J, Poston L, Thilaganathan B, Staff AC, Smith GCS, Ganzevoort W, Laivuori H, Odibo AO, Arenas Ramírez J, Kingdom J, Daskalakis G, Farrar D et al. (2020)
External validation of prognostic models predicting pre-eclampsia: individual participant data meta-analysis
BMC Med, 18 (1), 302
66. **Sørbye IK, Oppegaard KS, Weeks A, Marsdal K, Jacobsen AF** (2020)
Induction of labor and nulliparity: A nationwide clinical practice pilot evaluation
Acta Obstet Gynecol Scand, 99 (12), 1700-1709
67. **Sorbye LM, Cnattingius S, Skjaerven R, Klungsoyr K, Wikström AK, Kvalvik LG, Morken NH** (2020)
Interpregnancy weight change and recurrence of gestational diabetes mellitus: a population-based cohort study
BJOG, 127 (13), 1608-1616
68. Staats K, **Grov EK, Husebø BS, Trænvåg O** (2020)
Dignity and loss of dignity: Experiences of older women living with incurable cancer at home
Health Care Women Int, 41 (9), 1036-1058
69. **Staff AC, Dechend R** (2020)
Will Postnatal Renin-Angiotensin System Blockade Improve Long-Term Maternal Cardiovascular Health After Preeclampsia?
Hypertension, 76 (6), 1704-1706
70. **Staff AC, Fjeldstad HE, Fosheim IK, Moe K, Turowski G, Johnsen GM, Alnaes-Katjavivi P, Sugulle M** (2020)
Failure of physiological transformation and spiral artery atherosclerosis: their roles in preeclampsia
Am J Obstet Gynecol (in press)
71. **Strand J, Gul KA, Erichsen HC, Lundman E, Berge MC, Trømborg AK, Sørgjerd LK, Ytre-Arne M, Hogner S, Halsne R, Gaup HJ, Osnes LT, Kro GAB, Sorte HS, Mørkrid L, Rowe AD, Tangeraas T, Jørgensen JV, Alme C, Bjørndalen TEH, Rønnestad AE, Lang AM, Rootwelt T, Buechner J, Øverland T et al.** (2020)
Second-Tier Next Generation Sequencing Integrated in Nationwide Newborn Screening Provides Rapid Molecular Diagnostics of Severe Combined Immunodeficiency
Front Immunol, 11, 1417
72. Strandberg RB, Iversen MM, **Jenum AK, Sørbye LM, Vik ES, Schytt E, Aasheim V, Nilsen RM** (2020)
Gestational diabetes mellitus by maternal country of birth and length of residence in immigrant women in Norway
Diabet Med, e14493
73. **Svenningsen R, Kulseng-Hanssen S, Kråkenes EBC, Schiøtz HA** (2020)
Is antibiotic prophylaxis necessary in mid-urethral sling surgery?
Int Urogynecol J, 32 (3), 629-635
74. **Thorsteinsdottir H, Salvador CL, Mjøen G, Lie A, Sugulle M, Tøndel C, Brun A, Almaas R, Bjerre A** (2020)
Growth Differentiation Factor 15 in Children with Chronic Kidney Disease and after Renal Transplantation
Dis Markers, 2020, 6162892
75. **Trewin CB, Hjerkind KV, Johansson ALV, Strand BH, Kiserud CE, Ursin G** (2020)
Socioeconomic inequalities in stage-specific breast cancer incidence: a nationwide registry study

of 1.1 million young women in Norway, 2000-2015
Acta Oncol, 59 (11), 1284-1290

76. **Trewin CB, Johansson ALV, Hjerkinn KV, Strand BH, Kiserud CE, Ursin G** (2020)
Stage-specific survival has improved for young breast cancer patients since 2000: but not equally
Breast Cancer Res Treat, 182 (2), 477-489
77. Ueland T, Estensen ME, Grindheim G, Bollerslev J, Henriksen T, Aukrust P, Aakhus S, Gullestad L, Lekva T (2020)
Elevated levels of the secreted wingless agonist R-spondin 3 in preeclamptic pregnancies
J Hypertens, 38 (7), 1347-1354
78. Ueland T, Roland MCP, Michelsen AE, Godang K, Aukrust P, Henriksen T, Bollerslev J, Lekva T (2020)
Elevated Cholesteryl Ester Transfer Protein Activity Early in Pregnancy Predicts Prediabetes 5 Years Later
J Clin Endocrinol Metab, 105 (3)
79. **Waldum ÅH, Jacobsen AF, Lukasse M, Staff AC, Falk RS, Vangen S, Sørbye IK** (2020)
The provision of epidural analgesia during labor according to maternal birthplace: a Norwegian register study
BMC Pregnancy Childbirth, 20 (1), 321
80. Wik G, Jortveit J, **Sitras V, Døhlen G, Rønnestad AE, Holmstrøm H** (2020)
Severe congenital heart defects: incidence, causes and time trends of preoperative mortality in Norway
Arch Dis Child, 105 (8), 738-743

Kvinneklinikken

Besøksadresser:

Kirkeveien 166, 0450 Oslo (Ullevål)
Sognsvannsveien 20, 0372 Oslo (Rikshospitalet)

Oslo, juni 2021

Utforming: Maria Krave
Faglig ansvarlig: Annetine Staff

www.oslo-universitetssykehus.no

UiO Universitetet i Oslo

Oslo universitetssykehus eies av Helse Sør-Øst og består av blant annet Aker sykehus, Ullevål sykehus, Rikshospitalet og Radiumhospitalet. Post til foretakledelsen: Oslo universitetssykehus, Postboks 4950 Nydalen, 0424 Oslo. Sentralbord: 02770.